

Předmluva: Paní Stanislava Kučerová se narodila 31. října 1927 v rodině středoškolského profesora v Hlohovci na Slovensku. V 15-ti letech jí zemřel bratr, s jehož ztrátou se těžce vyrovnávala. Její rodina se stěhovala do Severovýchodních Čech a později na Moravu. Absolvovala dvojí vysokoškolské vzdělání na Filosofické fakultě Karlovy university a následně při zaměstnání na Vysoké škole pedagogické v Praze.

Na celostátní výzvu se přihlásila jako učitelka do pohraničí, kde působila 7 let. Učila pedagogiku na vysokých školách v Olomouci a v Brně. Napsala habilitační spis a řadu skript nezávisle na oficiální ideologii, za což byla za komunistického režimu v 70. letech potrestána ztrátou místa na fakultě i kdekoli jinde. Převrat 1989 jí přinesl rehabilitaci a reaktivaci. Ani jako důchodkyně nepřestala pracovat ve svém oboru v duchu pozitivních národních tradic. Dnes žije trvale v Brně.

Paní Kučerová: Moji rodiče vstupovali do života právě se vznikem toho nového státu, toho Československa. Narodila jsem se v Hlohovci. Odtamtud jsme se stěhovali do Machova. No Machov jako místo při hranicích vyzařoval už takový určitý neklid od roku 1933, kdy se v Německu nacisti chopili moci, kdy teda projevovali expanzivní snahu, zabrat teda všechny sousedy kolem sebe a tam teda na těch hranicích organizovali i určité takové příhraniční nepokoje, aby mohli vojensky zasáhnout. A z Machova jsme se stěhovali do Náchoda. Bydleli jsme tadyhle v tom domě, to je spořitelna, nově vystavěná a zrovna tadyhleten balkónek, kde jsou nějaké rostlinky, ten je náš, tam jsme bydleli. Z Náchoda jsme se stěhovali do Hradce Králové. Do školy jsem začla chodit do první třídy už v Náchodě a do druhé třídy už jsem přešla do Hradce. Pan učitel ten plakal, když nás viděl poprvé po té Mnichovské dohodě ve třídě, no a co se stalo, stalo se toto po tom Mnichově, že německá armáda, německé vojsko obsadilo celé pohraničí. Pak přišel patnáctý březen, kdy nás zabrali celé. To z nás byl Protektorát Böhmen und Mähren, to jsme teda ztratili suverenitu, svobodu, ztratili jsme všechno. Jak jsme žili za toho protektorátu, bylo to bídné. Já jsem možná vzpomínala na to, jak jsem se vracela s jedním spolužákem z nějaké kulturní akce, a jak teda v naší blízkosti zastřelili někoho, a jak jsme se teda druhý den dověděli, že to tedy byl nějaký mladík, který v rámci sabotáže přestříhoval někde nějaké vedení. Po osvobození v roce čtyřicet pět mu postavili pomníček. Maminka ta nám vždycky kázala: „ Musíme šetřit “, takže to bylo takové moje životní krédo, musí se šetřit, ale mezi dětmi jsem viděla, že některé děti nemusí šetřit. Já například jsem si nemohla koupit žádné bonbóny, to by byla naprostá nešetrnost. Některé děti ale mohli a jiné děti zase neměli ani na ty rohlíky co já jsem si kupovala se salámem. Můj tatínek, který byl v té době učitelem na gymnáziu, měl přírodopis, dějepis, tak jednoho krásného dne dostal obsílku, předvolání na gestapo. Strnuli jsme i my doma, strnuli učitelé ve sboru, protože to bylo tedy hrůzostrašné, když si vás německá tajná policie předvolala, tak to byla nejlepší cesta do koncentráku, nebo teda rovnou pod šibenici. No tak teda tatínek tam byl na hodinovém výslechu, a pak když přišel teda celý zmožený, tak vykládal oč šlo. Přišel anonymní dopis plný nadávek na ten režim, co já vím na Hitlera, na nacisty, na všechno a podpis tam byl jako „Žáci Rašínova Gymnázia“. No tak tatínek tam teda oponoval, že to teda v žádném případě nikdo z žáků napsat nemohl. Tak teda jako dumali, kdo by to teda jako mohl být a kdo to teda mohl napsat. Našli tam teda taky, že se chová naprosto nevhodně, například když po 17. listopadu byli zavřeny naše vysoké školy, tak teda reagoval naprosto nemístně, když vešel do

třídy tak říkal: „Nevěšte hlavu, však ono se to zase změní a zase se budete sletovat jako včeličky k úlu, k těm vysokým školám, aby jste získali vzdělání.“ No něco takového prohlásil, že by si teda za to zasloužil trest. Tak teda jako oni dva jako detektivové nad tím teda bádali, tak si říkali: „No mohl to napsat nějaký žák, který odešel na Überschule.“ Tak teda tatínek kontroloval seznamy žáků, kdo teda odešel z těch, které on učil, kteří to teda mohli slyšet a našli takového žáka. A pak teda porovnali ten dopis, písmo toho dopisu s jeho poznámkami v sešitě. Shodovalo se to. Takže měli pachatele a tatínka teda propustili.